

► Biblioteca deschisă ◄

Philippe MURAY (1945, Angers – 2006, Paris), eseist și romanțier francez. Cărți publicate: *Céline* (eseu), Seuil, 1981; *Secolul al XIX-lea de-a lungul epocilor istorice* (eseu), Denoël, 1984; *Posteritate* (roman), Grasset, 1988; *Imperiul Binelui* (eseu), Les Belles Lettres, 1991; *Gloria lui Rubens* (eseu), Grasset, 1991; *Se închiide* (roman), Les Belles Lettres, 1997; *Exorcisme spirituale* (vol. 1: *Respingere de grefă*, Les Belles Lettres, 1997; vol. 2: *Les Mutins de Panurge*, Les Belles Lettres, 1998; vol. 3: *Exorcisme spirituale III*, Les Belles Lettres, 2002, vol. 4: *Modern contra modern*, Les Belles Lettres, 2005); *După Istorie* (vol. 1, Les Belles Lettres, 1999, ; vol. 2, Les Belles Lettres, 2000); *Dragi jihadiști...*, (eseu), Fayard – Mille et une Nuits, 2002; *Minimum respect* (poezii satirice), Les Belles Lettres, 2003; *Festivus festivus. Conversații cu Elisabeth Lévy*, Fayard, 2005; *Roți pătrate*, Fayard, Les Belles Lettres, 2006; *Ultima Necat I. Jurnal intim 1978-1985*, Les Belles Lettres, 2015; *Ultima Necat II. Jurnal intim 1986-1988*, Les Belles Lettres, 2015; *Ultima Necat III. Jurnal intim 1989-1991*, Les Belles Lettres, 2019.

În 2002, în *Chemarea la ordine: anchetă asupra noilor reacționari* (volum tradus în română la Ed. Compania, în 2003), Daniel Lindenberg îl apropie pe Philippe Muray de Michel Houellebecq și Maurice G. Dantec, aliniindu-l în categoria „noilor reacționari”. În replică la cartea lui Lindenberg, Philippe Muray semnează, împreună cu Alain Finkielkraut, Marcel Gauchet, Pierre Manent și Pierre-André Taguieff, *Manifest pentru o gândire liberă*.

O. NIMIGEAN (n. 1962, Năsăud) a publicat poezie (*Scrieri alese*, 1992; *Week-end printre mutanți*, 1993; *Adio, adio, dragi poezii*, 1999; *Planeta zero*, 2001; *Nicolina Blues*, 2007; *Nanabozo*, 2014; *Nu-ți garantează nimeni nimic*, 2014, antologie), proză (*Mortido*, 2003; *Rădăcina de bucsau*, 2010), critică și publicistică (*Inerții de tranziție, altruisme & bahluviuni literare, feat. Flori Stănescu*, 2006, *O ureche de om pe o spinare de șoarece*, 2020). Traduceri: H.I. Marrou, *Teologia istoriei* (împreună cu Gina Nimigean), 1995; Yves Agnès, *Introducere în jurnalism*, 2011; Simone Weil, *Înrădăcinare*, 2018; André Breton, *Iubirea nebună*, 2019.

PHILIPPE MURAY

IMPERIUL BINELUI

Eseu

Traducere din franceză de O. NIMIGEAN

CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md

cartier.md

Cărțile Cartier pot fi procurate online pe shop.cartier.md

și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, Barnes & Noble și cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.

E-mail: librariadinhol@cartier.md

Colecția *Biblioteca deschisă* este coordonată de Vasile Ernu

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Em. Galaicu-Păun

Coperta colecției: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Dina Sîrbu

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Philippe Muray

L'EMPIRE DU BIEN

Copyright © Société d'édition Les Belles Lettres, 2010

Philippe Muray

IMPERIUL BINELUI

Ediția I, mai 2021

© 2021, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Muray, Philippe.

Imperiul binelui : Eseu / Philippe Muray ; traducere din franceză de O. Nimigean ; coperta: Vitalie Coroban. – [Chișinău] : Cartier, 2021 (Tipogr. „Bons Offices”). – 152 p. – (Biblioteca deschisă / colecție coordonată de Vasile Ernu, ISBN 978-9975-79-922-5).

Tit. orig.: L'Empire du bien. – 1000 ex.

ISBN 978-9975-86-501-2.

821.133.1-4

M 96

PREFAȚĂ

COPILĂRIA BINELUI

Binele merge repede. Binele înaintează. Galopează. Urcă din toate părțile. Se întinde, crește, câștigă teren, recrutează în fiecare minut noi misionari. Binele se înalță iute, astupă rînd pe rînd aproape toate ieșirile și interzice escapadele. El este cel ce rezidește de la început, într-o nouă Facere, ziua și noaptea, soarele și stelele, spațiul și timpul. De cînd cu Imperiul Binelui, Binele nu știe de glumă. Șapte anișori i-au fost destui pentru a curge, a se năpusti, a potopi, luînd și cărînd cu el tot ce i-a ieșit în cale, dărîmînd orice îi mai opunea rezistență, revărsîndu-se din albie, scrijelind malurile, aruncîndu-se infernal – pardon, paradisiac... –, răsîndindu-se peste tot, desfășurîndu-se, deplasîndu-se, cucerind și supunînd pe oricine ar fi fost ispitit să i se pună de-a curmezișul.

Acum și-a atins ținta. Sau aproape. Și se pierde satisfăcut în imensitatea Sărbătorii, ca un fluviu în marea promisă. Tot ce a smuls în cursa lui dementțială dăruiește azi, ca pe o mărturie a victoriei lor comune, curenților nesfîrșiți ai Sărbătorii în care se scufundă.

Iată-i împreună, Binele și Sărbătoarea, puterile lor îngemănate nu mai cunosc nici o măsură... Pentru început, se aruncă asupra unor prețiși dușmani, atribuindu-le puteri inexistente, dușmani cărora bunii apostoli nu prididesc a le denunța virulența mincinoasă și înclinația ancestrală de

a face rău. Binele și Sărbătoarea sînt extrem de sensibili, de susceptibili, de iritabili. Se nutresc din mania persecuției. Nu le ajunge să reducă la muțenie întreaga opoziție, trebuie neîncetat să ne arate o sperietoare. În tăcerea generală a lașității, a îndobitocirii sau a consimțirii, au mereu nevoie să se autoconfirme inventînd atacuri fantomă, pericole false și adversari închipuiți.

În 1991, Binele nu era, ca să zicem așa, decît la vîrsta copilăriei. Departe de a-și cunoaște toate puterile. De-abia și le încerca. Avea ceva de bebe nehotărît, bilbiit, de făt vizibil monstruos, înzestrat, vai! cu o sănătate de fier, neliniștitoare, dar încă se mai putea spera că îl va opri un accident, o boală, sindromul morții subite la sugar, ceva, în sfîrșit, care să salveze omenirea de pericolul fatal pe care creșterea lui rapidă, de neoprit, îl aducea asupra-i.

În 1991, Binele părea încă plăpînd, o simplă ipoteză, o supoziție căreia ar fi fost suficient să-i sucești gîtul la momentul potrivit, pentru ca inșii cei mai dubioși să nu aibă ocazia de a-l pune la treabă. Îl simțeau timid, emotiv, temător în fața grimaselor ironice pe care primele lui hărțuiri filantropice le-ar putea provoca deja puținelor spirite libere, aflate într-o stare tot mai precară de supraviețuire. Cordicopolis, cetatea de coșmar en rose, căreia Binele se pregătea să-i pună temelia, în aplauze aproape unanime, se găsea în faza de eboșă a unei utopii sau a unei proze de anticipație.

În 1991, Binele era încă în scutece, însă acest mic Nero al dictaturii Altruismului avea de partea lui atuuri solide. Începea să-și întindă închisoarea-i radioasă asupra omenirii cu asentimentul acesteia. Toate antecedentele lui, sub numele de „bine public”, de exemplu, și ceea ce noțiunea respectivă presupune ca idee de multitudine, de ansamblu fără

diferențieri, căruia e oportun să-i încurajăm dezvoltarea cu sprijinul poliției, justiției și, bineînțeles, al prelaților presei, nu-i cereau altceva decât să propășească mulțumită lui, Binelui, pentru a se impune în întregul domeniilor existenței curente, fără nici o excepție. Îi mai rămânea doar să se verse în marele estuar al Amоруlui-Universal-Serbat-în-Stradă; și să conducă la acceptarea publică a faptului că o viață virtuoasă este o viață festivă. Binele s-a îndreptat oblu în această direcție. S-a grăbit, a dat zor, s-a aruncat ca un torent. Avea un scop: iată că și-l atingea.

În general, temele pe care le-am abordat în 1991 s-au agravat continuu, au devenit și mai sumbre, chiar dacă apar în culori din ce în ce mai apetisante pentru populație. Cordicocrații începuseră deja să mișune. Cordicanii, cordicolatrii, cordicolienii și cordicofilii se înmulțeau ca ciupercile. Cordicologii, în schimb, nu erau legiune. Iar cordicoclaștii, ca să-i numesc pe eventualii demistificatori ai Normei cordicole, păstrau tăcerea. Încă o păstrează. După 1991, comediații Transparenței, posedații Uniformizării, cruciații abolirii tuturor diferențelor și câinii turbați ai justiției retroactive s-au înmulțit cu o frenezie căreia nimeni nu se mai gîndește să-i conteste fundamentul. Operațiunea „Trecut curat” e aproape încheiată. Cererea de noi legi, a cărei patologie doar o schițasem și pe care, apoi, am fost pus în situația de a o defini drept sete de penal, abia își ambalase motoarele, încă nu devenise țipătul extazului și resentimentului a milioane de furnici umane, cărora judecătorii electrizați de încurajările haitei mediatice le oferă spectacolul calvarului cotidian al politicianilor somați să le adopte. Cererea de noi legi încă nu ajunsese acceleratorul schimbării de moravuri, cum urma să devină; nici mașina perfectă

de culpabilizare care să-i strivească pe toți cei ce n-au avut abilitatea sau posibilitatea de a se prezenta, la timp, drept victime seculare. Nu putuserăm vedea, de exemplu, „Les Comités Blancs” („Comitetele albe”), născute din „La Marche Blanche” („Marșul alb”) de la Bruxelles, roind în „asociații albe” cu nume șarmante („Porumbițele” – „Les Colombes”, „Îngerii” – „Les Anges”, „Iepurele” – „Le Lapin”, „Puiul de căprioară” – „Le Faon”), reinventînd viața politică, cerînd instaurarea „clauzei persoanei celei mai vulnerabile” și luînd contact cu comitetele de șomeri și ale persoanelor fără adăpost. Încă nu se ridicaseră cu totul, în 1991, stavilele pentru răufăcătorii radioși ai codului penal, nici pentru hingherii puterii judiciare. Încă nu se schimbaseră, în 1991, într-atît sensul cuvintelor, pînă la a le vedea pe cele mai infecte canalii consensualiste – fără ca nimeni să se arate intrigat – combătînd consensul, iar pe campionii neoconformismului ridicînd indignați vocea contra conformismului. În 1991, încă mai era posibil să te mire spectacolul atîtor suflete frumoase care începeau să se bată pentru ceea ce îndeobște se rezolvă de la sine (cauzele bune), cu o risipă de energie care, în alte epoci, ar fi folosit unor cauze oarecum paradoxale, mai periculoase, mai puțin înțelese de la sine, așadar mai interesante. În 1991, cei pe care, cîtiva ani mai tîrziu, aveam să-i numesc „truismocrați”, acești bărbați și aceste femei ce se dau de ceasul morții în lupta contra toxicității azbestului, contra pedofiliei, fumatului, homofobiei, xenofobiei, au înlocuit marile războaie de odinioară, cînd chiar se murea, cu o datorie de ingerință umanitară, dîndu-i aparența unei cruciade perpetue. În 1991 încă nu patrulau zilnic, veghind ca nimeni să nu rămînă străin de neobositele lor fapte de arme. Stahanovismul „creolizării” generalizate a societății – aceas-

tă idilă pastorală cu aspect de arhipelag new age – nu atinsese punctul culminant al travaliului unificator, cu toate că ei nu precupețeau nici un efort. Pozitivul, în 1991, nu defila încă în flux continuu, dar fără a se înfrunta cu Negativul, căruia totuși nu înceta să-i denunțe peste tot „resurgențele”. Acestea îi dădeau apă la moară, îngăduindu-i totodată să-și poarte infinita bătălie a evidențelor, tenacea epopee a Pleonasmului.

Nimic din ce-am scris nu a fost dezmințit. Dar parcă nici nu părea totul pierdut. Nu îți puteai imagina încă, în 1991, că orașele vor fi cu totul nimicite, pentru a fi transformate în rollers-parks. Iar telefonია mobilă nu fusese încă asimilată, cu încântarea pe care o cunoaștem, de către atîția sclavi ce nu cer altceva decît o doză de servitute în plus. Pe urmă, Imperiul a devenit veninos. A făcut-o cu un talent special. Iată, de pildă, aventura sexualității, căreia îi fredonasem requiemul, prevăzînd că ține de-acum de trecut. Pare o afacere încheiată: a sucombat definitiv la presiunea propagandei uniformizante a mișcării sexuale instituționalizate de masă (hetero sau homo), care are tot atîta legătură cu sexualitatea individului (homo sau hetero), cît un pește congelat cu un păstrāv proaspăt pescuit dintr-un rîu de munte. Asupra acestei chestiuni, la capătul cîtorva milenii de istorie a umanității (o istorie extrem de culpabilă prin definiție, nu-i așa?...), fu suficient, pentru a închide în cinci minute discuția, să ni se bage în cap că un prea mare interes acordat diferenței sexuale este sursa tuturor crimelor, iar diferențierea ierarhică, ea însăși generatoare de „inegalități și excluderi”, decurge direct din diferențierea sexuală.

S-a mișcat repede Binele. Binele și-a dat toată osteneala. A muncit din greu. Cu un drum, în goana lui furioasă, a izbutit chiar să facă să dispară Răul. L-a luat cu el. L-a convertit.

L-a acaparat. L-a băgat în buzunar. L-a expropriat, literalmente, l-a capturat. Sfirșind prin a-l arunca în panerul cu daruri de nuntă, cînd s-a căsătorit triumfal cu Sărbătoarea. Pentru că Binele, în cele din urmă, s-a căsătorit cu Sărbătoarea; intrarea în scenă a celor două „valori”, strîns lipite, în suprafuziune, iată noutatea extraordinară a ultimilor ani! Binele și-a pus pirostriile. Nu s-ar putea spune mai potrivit. Și dacă, azi, Imperiul... meu pare cîteodată a evoca evenimente derulate cu un secol înainte, asta se întîmplă pentru că, între timp, pruncul a crescut, a prins putere, a întrecut măsura, s-a lățit peste copaie, a prins proporții, crescînd într-un an cât alții în nouă! A devenit colosal. E adult. S-a emancipat. S-a dezlănțuit. Unic moștenitor al Răului, drept consecință a suprimării (sau subtilizării) acestuia, Binele poate să-l declare în afara legii, dar, în același timp, să-i folosească părțile utile. Negativul, față de care simte oroare, deoarece exprimă cu exactitate evoluția istorică, a fost pus sub sechestru. Iar pentru ca Imperiul Binelui să nu pătească niciodată ceea ce au pățit precedentele societăți, ca să nu ne apară într-o zi drept o stare de lucruri putrescentă, Binele a născocit (mai puțin stupid, mai puțin naiv decît precedenții opresori) o modalitate de a se integra în istorie prezentîndu-se drept antidot la un surogat de negativ. Apoi, ca să nu fie în pericol de a-și zămisli dublura negativă (așa cum, de exemplu, burghezia a creat proletariatul), a hotărît să o crească la întuneric și în copie facsimilată, hrănind-o cu biberonul contrafacerei. Binele maimuțărește Răul de cîte ori trebuie. Întreține focarul conflictului ca pe un foc de tabără. Încît noile generații de rebeli de sinteză, comozi și concilianți, pe care le-a fabricat, nu riscă să se trezească într-o zi groparii, succesorii, cu atît mai puțin uzurpatorii sau demolatorii acestui patron exemplar.

Binele a trudit din greu. A tras tare. Din capul locului, el stîrpește toate veleitățile care ar lăsa loc de obiecții, toate subversiunile, toate contestațiile ce s-ar putea ivi. Sau, mai degrabă, le înrolează. Le recrutează. Le pune în slujba Sărbătorii fără sfîrșit; căreia ar fi de-acum înainte o impietate – și de-a dreptul periculos (să ne gîndim doar la asaltul galeriilor pe cît de delirante, pe atît de terorizante, care tocmai s-au dezlănțuit meci de meci la Cupa Mondială) – să-i negăm virtuțile educaționale, misiunea de a dresa, de a nivela, de a corecta, de a civiliza.

Binele a țîșnit, a luat-o la galop, aleargă cu spume. Și-a atins ținta, și-a făcut nacafaua. Și e pe cale să obțină ceea ce nici o instituție, nici o putere, nici o mișcare teroristă din trecut, nici o poliție, nici o armată nu au reușit vreodată: adeziunea spontană și cvasiunanimă la „interesul general”, adică uitarea entuziastă de către fiecare a intereselor particulare, ba chiar sacrificarea lor. Nimic în istorie, poate cu excepția (și nici atunci...) mobilizării furibunde a nemților și a francezilor, a ridicării lor în masă după declarația de război din 1914 și, pe de altă parte, mușenia bruscă a celor care (anarhiști, pacifiști, social-democrați) ar fi trebuit să se opună demenței generale, nu ne-ar putea da cea mai mică idee despre un atît de neverosimil consimțămînt. În Binele devenit Sărbătoare nu mai există decît Binele, nu mai rămîne decît Sărbătoarea. Toate celelalte conținuturi ale existenței noastre s-au topit treptat-treptat în contact cu această flamă. De-acum Imperiul ne spune, parafrazîndu-l pe Hegel: „Tot ceea ce este real e festiv, tot ceea ce e festiv este real.”

Era logic ca o societate în care transgresiunea și rebeliunea au devenit o rutină, în care nonconformismul e salariat, iar anarhismele te fac putred de bogat, să recunoască în

masele festive, legate prin natura lor de transgresiune și de violarea rituală a normelor vieții curente, apoteoza justificatoare a existenței sale. Numai că nu mai există norme, nici viață curentă. Sărbătoarea, care însemna pînă recent dezordine efemeră și răsturnare a interdicțiilor, a acaparat întreaga existență, s-a transformat ea însăși în normă și, totodată, în poliție. Dar asta n-ar fi o problemă pentru conțopiștii și caralii noii societăți hiperfestive, de vreme ce toate posibilitățile de a face o comparație cu trecutul sînt anulate la rîndul lor.

„Viitorul care cîntă” al vechilor rebeliuni nu era decît o palidă promisiune neonorată pe lîngă prezentul nostru care mugește și bubuie. De cînd nu mai există muncă – sau de cînd muncitorii nu mai sînt imperios necesari, ca altădată, pentru bunul mers al planetei –, eminenta demnitate ce decurgea din actul de a munci a fost înlocuită de eminenta deriziune a omului festiv. Despuiată de orice semnificație, de orice alt țel decît acela de a-și afirma stupida ei pride, iată, dară, haita dezlănțuindu-se, ațîțată de decibeli. Ce vrea ea? Nimic altceva decît să fie mai numeroasă, id est, mereu mai mîndră, mai autosuficientă, mai mulțumită de ea însăși și de univers. Lumea noastră este prima care a inventat instrumente de persecuție sau de distrugere sonoră într-atît de puternice, încît nici nu mai e nevoie să spargi concret geamurile ori ușile celor ce s-au pitit de mulțime și care, pentru că se țin deoparte, sînt decretați dușmanii ei. Că veni vorba, trebuie să-mi mărturisesc stupefacția: mi-a scăpat, în 1991, să-l ultragiez cum s-ar fi cuvenit pe acest cel mai galonat dintre festivocrați, pe Jack Lang, insul căruia nu-i ajunge că ne-a impus violul cu protecție și moralizator numit „La Fête de la musique”, dar e gata să se illustreze prin noi ticăloșii, începînd cu implantarea la Paris a The Love Parade din Berlin.

Sînt întru totul mîhnit că n-am făcut nici cea mai mică aluzie în prima ediție a cărții la acest abracadabrant curcan al farsei festive, la această budală gureșă de iarmaroc, la acest Jocrisse de potlatch, la corcitură aceasta tartuffistă ieșită din escrocheriile Binelui, înciotate cu ravagiile Sărbătorii. Am zis-o, uitarea este răzbunată!

Fără îndoială, cea mai mare originalitate a lucrării mele constă în faptul că nu sugerează nici o soluție la ceea ce, dezastru accelerat fără întrerupere, a sfîrșit prin a se substitui societății. Vă va face plăcere, sînt sigur, să remarcați că eu nu vedeam, în 1991, nici o ieșire din această situație. Se va putea, de asemenea, observa, sper cu plăcere, că nu m-am preocupat deloc să-i conving pe cei ce nu erau ei înșiși convinși pînă la saț de pertinenta unei asemenea viziuni. Veți constata încîntați că nu arunc nici cea mai ștearsă rază de speranță în noaptea virtuală din web, în care toți șarlatanii sînt gri și toți negustorii de iluzii văd viața în roz.

E un mare nenoroc să trăiești în vremuri atît de abominabile. Dar e o nefericire încă și mai mare să nu încerci, măcar o dată, pentru frumusețea gestului, să le sari la beregată. O repet, înainte de a trece de la discurs la acțiune sau de la gîndirea abstractă la examinarea ființelor concrete, altfel spus, de la eseu la roman, adică la auscultarea a ceea ce rămîne din existența autonomă, în condițiile de supraviețuire pe această cetate planetară, botezată de mine Cordicopolis, dar care de-acum trebuie numită Carnavalgrad: aici se termină Imperiul...; aici începe Se închide. (On ferme, roman al lui Philippe Muray pe tema post-Istoriei hiperfestive. N.tr.)

August, 1998.

*Cum niciodată n-a existat în afaceri
prea multă cordialitate, s-a simțit nevoia
de ideal în sentimente. Astfel, eu mă duc
la bursă, iar fiica mea plonjează în nori.*

BALZAC

I. ZEII AU COBORÎT PE PĂMÎNT

Iată-ne, așadar, atinși de un Bine incurabil. Mileniul se sfârșește în lapte și miere. Specia umană e în vacanță. Satul nostru planetar ar putea fi înfățișat ca un imens parc de distracții. Un parc de distracții care ocupă tot spațiul. Al Franței. Al Europei. În curînd, al globului pămîntesc. Un gigantic iarmaroc spontan, permanent, cu cartierele sale, marile lui bulevarde, punctele speciale de atracție, comediile, jocurile, paradele, defilările, ședințele bine organizate, crizele sale de amor, indignările lui năprasnice...

Pentru a explica sfîrșitul de secol XX, trebuie înainte de toate să-l examinăm îndeaproape, să ne lăsăm purtați de curenți, să nu ne temem de înghesuiala mulțimilor, să urlăm cu lupii, să ne punem la unison cu euforia. Numai flanînd de-a lungul tarabelor pe care și le-a întins peste tot putem spera să-l înțelegem. Să nu mai stăm pe gînduri! Să nu ne fie frică! Hai să ne prindem în horă! Toate divertismentele ne sînt oferite pe tavă! Ce eliberare! Să tot huzurești ca pașa! Florida! Wonderland! California! Lumea a devenit o uzină de plăceri! *En fanfare!* Numai joc și voie bună! Debordînd de fantezie!

„Cît de glorios este să începi o nouă carieră și să apari dintr-odată în lumea învățaților cu o carte de noi desco-

periri în mîină, precum o cometă neașteptată scînteind în spațiu!”

Astfel exclamă Xavier de Maistre în primele pagini din *Călătorie în jurul camerei mele*. O cometă neașteptată... Însă în cazul nostru nu este vorba de a propune descoperiri noi. De la o simplă plimbare, o simplă drumeție prin peisajul nostru cotidian, în care trăim sau ne închipuim că trăim, printre lucrurile pe care le iubim sau de care ne temem, vom învăța mai mult decît de la o mie de noi descoperiri. Da, spiritul timpului este ca un parc de atracții pe care trebuie să-l vizităm. Cu vitrinele și luminile care-ți iau ochii, cu vedetele lui efemere, cu străzile lui false din pseudoorașele de peste tot, cu castelele reconstituite, cu exhibiționismele excitante și uriașele-i torturi festive, cu decorurile de rășini sintetice, cu actorii anonimi care se agită – în costumații adaptate spectacolului – să simuleze că-și îndeplinesc sarcinile zilnice... S-a terminat cu enigmaticele, cu misterele. Cu disconfortul oboselilor. Binele este răspunsul anticipat la toate întrebările care nu se mai pun. Plouă cu binecuvîntări de peste tot. Zeii au coborît pe pămînt. Toate problemele au fost rezolvate, nu mai avem alternative respectabile la democrație, la cuplu, la drepturile omului, la familie, la tandrețe, la comunicare, la prelevările și vaccinurile obligatorii, la patrie, la solidaritate, la pace. Vechile viziuni asupra lumii au fost scoase din uz. Îndoiala a fost catalogată drept boală. Scepticii preferă să-și țină gura. Ironia s-a chircit de tot. Negativitatea face ciocul mic. Însăși moartea a ajuns la

ananghie, simte că n-o mai duce mult sub necruțătorul soare al Speranței de Viață triumfătoare.

Desigur, ne mai încurcă niște ciurucuri prăfuite, amintirile vagi ale disputelor aruncate, de altfel, la coșul de gunoi al istoriei. Va trebui să ne descotorosim și de ele, e o chestiune de zile, de săptămîni. Psihanaliza și marxismul au fost deja înghesuite în debara, zvîrlite la pubelă, lichidate ca niște aerosoli nocivi ce provoacă găuri în stratul de ozon, de îndată ce ne-am lămurit că nu-i vindecă pe paralitici și nici măcar nu salvează banchizele de pericolul încălzirii globale.

Iar acesta nu-i decît începutul curățeniei generale. Gata cu nostalgiile lîncede! Trăiască Sărbătoarea! Trăiască amnezia euforică! Epoca noastră scoate totul la vedere, am fi ingrați dacă ne-am plînge. Fărîmițe ce sîntem! Bucățele! Datorăm totul faptului că aparținem unei mase. Ceea ce există există doar cu condiția de a fi cît mai mult răspîndit; în maximum de exemplare; la cea mai bună oră de difuzare. Totul, într-adevăr: noi, voi, lucrurile. *Prime time*-ul a paralizat timpul și a luat locul orelor și anotimpurilor. Nici nu se mai pune problema să te ții deoparte, asta nu e voie! Mulțumește-te să supraviețuiești, e foarte bine așa. Întîi subzistă, abia apoi povestește.

Scenele din Istoria înghițită ne sînt purtate prin față, pe o scenă de cămin cultural, doar pentru a ne întări noile credințe, pentru a dezbate indignați între noi, întrebîndu-ne cum de au fost, domnule, posibile asemenea barbarii?! Și-apoi, cu muzică, înainte marș! Scuturați

jugul! Și bim! Și bum! Și zbang! Și zum! Și înc-o dată bum! Ca în *Călătorie la capătul nopții*, spre final: „Bim și bum! Și iarăși bum! Și ce mi te mai suce! Și ce mi te mai zăpăcea! Și ce mi te mai zgâlțîia! Și iată-ne cu toții în marea înghesuală, făclii, tãmbãlau, tot tacîmul! Și dă-i, și luptă, tot înainte, la dibăcie, la tupeu, la hăhăială! Zbang!”

Hai, urcați în trenulețul western, acuși se dă semnalul de plecare! Sau poate preferați senzațiile tari? Șinele de *montagnes russes*? Pînă vă explodează focuri de artificii în creier? Trei kilometri, cînd sus, cînd jos, la peste o sută de kilometri pe oră? Hai, puțină mișcare, în pana mea! Descoperiți-vă al treilea suflu! Ne așteaptă mari aventuri!

Am fost eliberați. Să fie clar! S-a terminat cu griji-le. De peste tot. Democrația pluralistă și economia de piață vor avea grijă de noi. Restul e istorie depășită. Concentrați-vă asupra corpului! Body building! Faceți mușchi! Tonificați-vă! Plăcerile din toate cele patru vînturi vă stau la îndemînă. Descoperiți gimnastica acvatică! Transformați-vă în luptătorul de sub bambuși! Atacați templul incaș din carton presat! Escaladați vulcanul de bule! Urmăriți-i pe bandiții care se ascund pe acolo, pe undeva! Trageți-i afară din bîrlog pe dușmanii noștri adevărați, pe ultimii tirani hidoși, pe ei, copii, iată-i, se văd bine, i-am prins în prim-plan, vestigiile neprețuite ale cauzelor pierdute, ultimii asupritori bes-tiali ai umanității!